

www.krasp.org.pl

Konferencja
Rektorów
Akademickich
Szkół
Polskich

Przewodniczący:

prof. zw. dr hab.
Wiesław Banyś
Rektor

Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
wieslaw.banys@krasp.org.pl

Biurowo KRASP:

Krakowskie Przedmieście 26/28
00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
fax: 22 55 21 567
biuro@krasp.org.pl

Warszawa, 1 września 2014 r.

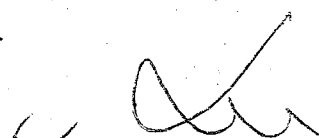
KRASP/203/2014
KRASP/201/2014

Szanowna Pani
Prof. dr hab. Daria Lipińska-Nałęcz
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

W odpowiedzi na pismo nr DSW.ZNU.1201.2.2014.GS z 25 lipca 2014 r. dotyczące *projektu rozporządzenia w sprawie ogólnopolskiego wykazu studentów i ogólnopolskiego wykazu doktorantów* oraz na pismo nr DSW.ZNU.1201.4.2014.JA.2 z 25 lipca 2014 r. dotyczące *projektu rozporządzenia w sprawie ogólnopolskiego wykazu nauczycieli akademickich i pracowników naukowych* w załączeniu przesyłam opinie Komisji ds. Infrastruktury Informacyjnej Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich.

Z wyrazami szacunku

prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś
Przewodniczący KRASP

Opinia
Komisji ds. Infrastruktury Informacyjnej
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich
dotycząca
projektu Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w sprawie ogólnopolskiego wykazu studentów i ogólnopolskiego wykazu doktorantów
(projekt z dn. 24 lipca 2014 r.)
oraz
projektu Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w sprawie ogólnopolskiego wykazu nauczycieli akademickich i pracowników
naukowych
(projekt z dn. 24 lipca 2014 r.)

1. Uwagi ogólne dotyczące obu projektów

- We wstępie do rozporządzenia napisano, że rozporządzenie określa m.in. szczegółowy zakres danych zamieszczanych w ogólnopolskim wykazie odpowiednio studentów i doktorantów lub nauczycieli akademickich i pracowników naukowych. W rzeczywistości szczegółowy opis obejmuje tylko wybrane pozycje z listy wszystkich danych wymienionych w nowej ustawie, które mają być przekazywane ministerstwu (tylko dane wyszczególnione w art. 129a, ust. 2, pkt. 7-9 są uszczegółowione).
- Nie określono w jaki sposób powinny być używane nazwy dziedzin sztuki i dyscyplin naukowych oraz dziedzin sztuki i dyscyplin artystycznych. Te rzeczy są chyba dość precyzyjnie zdefiniowane w innych przepisach, ale rozporządzenie nie wskazuje, że tych definicji trzeba używać.
- Wiadomo, że ww. wykazy będą utrzymywane w systemie informatycznym - rozporządzenia mogłoby zawierać definicje wspólnych słowników, z których korzystałyby uczelnie przygotowujące dane do zasilenia POL-on-u.
- W uzasadnieniu do projektu rozporządzenia napisano, że rozporządzenie nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Ale niewątpliwie nałoży na uczelnie dodatkowe obciążenia związane np. z koniecznością systematycznego aktualizowania danych w POL-on wskazanych poniżej.
 - z par. 4.3 o studentach/doktorantach w zakresie przyznanych świadczeń,
 - z par. 6.1 oraz 6.2 wynika, że po stronie uczelni konieczna jest praktycznie stała obsługa procesu aktualizowania danych w POL-on w zakresie oznaczania danych studenta/doktoranta jako archiwalne - ukończenie studiów lub skreślenie z listy studentów.

2. Uwagi do wykazu projektu rozporządzenia w sprawie ogólnopolskiego wykazu studentów i ogólnopolskiego wykazu doktorantów

- Zakres danych zamieszczanych w ogólnopolskim wykazie:
 - Rozporządzenie nie określa szczegółowego zakresu danych zamieszczanych w ogólnopolskim wykazie studentów oraz ogólnopolskim wykazie doktorantów. Zakres danych jest w rozporządzeniu opisany wybiórczo, a charakterystyka poszczególnych obiektów danych pozostawia swobodę interpretacji. W efekcie kompletny zakres danych można uzyskać jedynie odwołując się zarówno do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz do projektowanego Rozporządzenia.

- Zgodnie z § 1 pkt. 1) Rozporządzenie powinno zawierać szczegółowy zakres danych zamieszczanych w ogólnopolskim wykazie studentów i doktorantów oraz informacji o odbywanych studiach i studiach doktoranckich. Najkorzystniejsze dla wszystkich zainteresowanych byłoby nieograniczanie treści Rozporządzenia jedynie do wymogów ustawowych, ale umieszczenie w nim wszystkich informacji, które dotyczą ogólnopolskiego wykazu studentów i ogólnopolskiego wykazu doktorantów.
- Zgodnie art. 170d ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw, Rozporządzenie powinno zawierać szczegółowy zakres danych, o których mowa w art. 170 c ust. 2 pkt. 8 i 9, zamieszczanych w wykazach oraz informacji o odbywanych studiach. Zawiera natomiast tylko informacje o studiach odbywanych przez studenta, które nie zostały wymienione w Ustawie. Brak informacji na temat punktów ECTS.
- Jeżeli osoba jest jednocześnie doktorantem i posiada zatrudnienie w tej samej uczelni jako nauczyciel akademicki, czy powinna być zarejestrowana w obu wykazach (ogólnopolski wykaz nauczycieli akademickich i pracowników naukowych oraz ogólnopolski wykaz doktorantów)?
- Czy zakres danych personalnych, jakie mają być zawierane w ogólnopolskich wykazach są wystarczające: czy imiona i nazwisko kobiety nie powinno być uzupełnione o opcję nazwiska panieńskiego? Dla przykładu - istnieje wiele przypadków, w których doktorantka zaczyna studia pod jednym nazwiskiem, a kończy je pod innym (po zawarciu związku małżeńskiego). Brak zbieżności informacji dotyczących tej samej osoby utrudnia identyfikację i poprawne przetwarzanie danych.
- Nie jest precyzyjnie określone, czy informacja o charakterze statystycznym dotycząca miejsca zamieszkania studenta przed rozpoczęciem studiów (wieś lub miasto) ma być rejestrowana również dla studentów obcokrajowców - jeśli tak, to nie wiadomo, w jaki sposób miałyby być przez uczelnię pozyskiwana odpowiednia informacja.
- Dodane wymaganie podania adresu zamieszkania przed rozpoczęciem każdego studiów z podziałem na miasto/wieś - brak interpretacji merytorycznej, jaki to powinien być adres w poszczególnych przypadkach oraz jasnych kryteriów klasyfikacji miasto/wieś.
- Brak informacji, jak należy rozumieć informację "kraj pochodzenia" w przypadku cudzoziemców.
- Brak informacji, czy w wykazie umieszczamy wszystkich cudzoziemców, którzy są przyjmowani na studia, czy tylko tych, którzy są przyjmowani na pełen cykl kształcenia. Niektóre uczelnie nie przekazują danych studentów, jeżeli przyjeżdżają do nich w ramach wymiany międzynarodowej
- Dla doktorantów pola dotyczące dziedziny i dyscypliny - nie wskazano czego dotyczą te pola - przewodów doktorskich?
- W systemach wewnątrzuczelnianych brakuje informacji o kraju wydania dokumentu tożsamości – konieczna jest akcja zebrania tych danych.
- Art. 201a ust. 2 pkt. 7 i 9 ustawy (§ 3 projektu Rozporządzenia): W wykazie zamieszcza się dane dotyczące doktoranta (i doktora), m.in. informacje o przyznanych stypendium doktoranckim lub stypendium doktorskim (dot. młodych doktorów), o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 (ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki):
 - Czy ogólnopolski wykaz doktorantów rzeczywiście ma zawierać również dane o stypendiach doktorskich?
 - Nie jest jasne, o których przyznawanych stypendiach jest mowa? Czy wykaz będzie obejmował dane o:
 - zwiększeniu stypendium doktoranckiego z dotacji projakościowej,
 - stypendiach projektu rozwoju interdyscyplinarnych studiów doktoranckich w obszarach Strategii Europa 2020 „Advanced PhD”,
 - stypendiach projektu rozwoju interdyscyplinarnych studiów doktoranckich w zakresie nowoczesnych technologii „InterPhD”,
 - stypendiach fundowanych dla najlepszych doktorantów - rektora; ministra za wybitne osiągnięcia; własny fundusz stypendialny?

- Nie jest jednoznaczne, czy wykaz będzie obejmował dane tylko tych doktorantów, którzy wszczęli przewód doktorski – art. 201a ust. 2 pkt. 8 (który jest podstawą §3 Rozporządzenia) odwołuje do przepisów art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. (o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki), który z kolei odwołuje się do treści ust. 1 tego artykułu, o następującej treści: „Osobom, którym wszczęto przewód doktorski, mogą być przyznawane stypendia.”

▪ Tryb i terminy wprowadzania danych do ogólnopolskiego wykazu

- Zgodnie z § 1 pkt. 2) Rozporządzenie powinno zawierać tryb i terminy wprowadzania danych do ogólnopolskiego wykazu studentów i ogólnopolskiego wykazu doktorantów oraz ich aktualizowania, archiwizowania i usuwania. W Rozporządzeniu podane są jedynie terminy wprowadzania danych, brak informacji na temat przepisów przejściowych i aktualizacji danych już istniejących w wykazie.
- Zgodnie z art. 37 ust. 2 ustawy, Rektory uczelni ... w terminie do dnia **31 grudnia 2014 r.**, są obowiązani uzupełnić w ogólnopolskim wykazie, o którym mowa w art. 170c ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, dane studentów oraz dane absolwentów, którzy ukończyli studia po dniu **31 grudnia 2013 r.** Ustawa wejdzie w życie z dniem 1 października 2014 r. i nakazuje w ciągu 3 miesięcy uzupełnić dane studentów i absolwentów, którzy ukończyli studia po dniu 31 grudnia 2013 r. Jest to bardzo krótki okres czasu, tym bardziej, że niektórych danych uczelnie nie posiadają w swoich dokumentach. Największy problem będzie z informacją na temat miejsca zamieszkania przed rozpoczęciem studiów: wieś czy miasto oraz kraj pochodzenia w przypadku cudzoziemców.
- Niejasno opisana jest operacja usuwania danych archiwalnych po 30 latach, do której zobowiązana ma być uczelnia.
- Uwaga dotycząca niejasności sformułowania (§ 5.1, 5.2) „Rektor uczelni, w terminie 7 dni od dnia utworzenia uczelni, składa wniosek o założenie konta w zintegrowanym systemie POL-on”(…) w terminie 7 dni od wydania aktu o utworzeniu studiów doktoranckich, składa wniosek o założenie konta dostępu do bazy wykazu...”. Sformułowanie sugeruje, iż adresatem tego przepisu mają być tylko nowo powstałe uczelnie. Co z uczelniami, które istnieją od dawna?
- Uczelnie posiadają aktualnie konta w POL-on (np. w ramach statystycznej sprawozdawczości o studentach, czy eksportu danych do ewaluacji jednostek naukowych w 2013 r.). Czy mowa tu o kolejnym koncie/kontach dostępu? Czy uczelnia powinna tylko wnioskować o dostęp do baz projektowanych wykazów danych?

▪ Oznaczanie i usuwanie danych archiwalnych

- § 6 ust. 1: Usuwanie danych archiwalnych po okresie 30 lat powinno odbywać się automatycznie, przez system. Natomiast w Rozporządzeniu jest następujący przepis: „...Po upływie tego okresu (chodzi o okres 30 lat) rektor uczelni albo dyrektor jednostki usuwa te dane z odpowiedniego wykazu.”
- Z § 6 ust. 3 wynika, że na uczelnię będzie nałożony obowiązek usuwania danych studentów/doktorantów oznaczonych jako archiwalne po upływie 30 lat. Jednocześnie nie wskazano, w jaki sposób ma to być wykonywane (zresztą sposób zasilania systemu innymi danymi też nie jest opisany).
- W przeciwieństwie do tego, co jest napisane w uzasadnieniu do projektu Rozporządzenia, Rozporządzenie nie określa sposobu archiwizacji danych zgromadzonych w wykazie studentów, a jedynie wskazuje, jakie dane mają zostać oznaczone w POL-on jako archiwalne. W odniesieniu do wykazu doktorantów w ogóle nie jest powtórzone podobne stwierdzenie.

3. Uwagi do wykazu nauczycieli akademickich i pracowników naukowych

▪ Oznaczanie i usuwanie danych archiwalnych

- Niejasno opisana jest operacja usuwania danych archiwalnych po 10 latach, do której zobowiązana ma być uczelnia.
- Na jednostce wprowadzającej dane o swoich nauczycielach akademickich będzie spoczywał obowiązek usunięcia z systemu danych po 10 latach od oznaczenia danych jako archiwalne. Wydaje się, że będzie to bardzo trudne do realizacji - dane oznaczone jako archiwalne powinny być raczej usuwane "systemowo" po upływie wskazanego okresu.

4. Uwagi techniczne do systemu POL-on

- Ustawa i Rozporządzenia pozostawiają wiele miejsc do interpretacji, natomiast system waliduje je ściśle wg. reguł, które często są prezentowane tuż przed lub nawet po terminie przesyłania danych w momencie.
- Brakuje webserwisów i możliwości synchronizacji danych online. Powoduje to konieczność wysyłania danych o wielu tysiącach studentów w bardzo krótkich odstępach czasu. Nawet zagwarantowanie poprawności danych rzędu 95% sprawia, że w krótkim czasie do poprawy i ponownego wysłania będą dane dotyczące ponad tysiąca studentów. Poprawa i ponowne wysłanie odbywa się w najbardziej gorącym okresie początku semestrów, kiedy pracownicy administracyjni mają bardzo dużo innych obowiązków. Webserwis (jeżeli nie będzie działał w czasie rzeczywistym -> zapytanie - odpowiedź) powinien pozwolić w sposób jednoznaczny określić, czy dla konkretnego studenta/kursu studenta dane zostały zapisane poprawnie, lub zwrócić komunikat z odpowiednim błędem. Komunikacja ta powinna być możliwa bezpośrednio system - system, bez pośredniczenia osoby, która musi wgrywać pliki przez interfejs www.
- Wymuszenie przesyłania danych w pliku wiąże się z długim czasem oczekiwania na odpowiedź. (przykład z Politechniki Gdańskiej: Plik wysłany: 2013-11-15 21:06:19, natomiast data rozpoczęcia importu: 2013-11-22 06:52:52 (tydzień). Po semestrze letnim czas oczekiwania wyniósł 2 dni.)
- Brak identyfikatorów na poszczególnych obiektach. Prowadzi to do używania kilku parametrów jako kluczy (id kierunku + data rozpoczęcia studiów), w wyniku zmiany daty rozpoczęcia studiów na danym kierunku (przesunięcie o jeden dzień, lub zmiana z 1.10 na 29.09) powoduje to konieczność ręcznej korekty dat w systemie POLon. Istnieje opcja automatycznej korekty w plikach xml, ale wymaga ona podania daty wcześniejszej, co przy braku jednoznacznego identyfikatora nie zawsze jest możliwe do określenia w 100% poprawnie, więc jest praktycznie bezużyteczna.
- Wprowadzanie zmian z krótkim terminem przystosowania dla uczelni. Przy prawie 30 tysiącach studentów zaakceptowane zmiany powinny zostać ogłoszone co najmniej semestr przed wymaganiami tych danych do systemu. Przykładem jest chociażby dodanie pola ECTSefektyKształcenia - brak jednoznacznego opisu jak dane pole wypełniać (wraz z przykładami studentów przenoszących się między kierunkami, studiujących jednocześnie dwa kierunki, wznowiających po wielu latach naukę itd.).
- Brakuje szczegółowych informacji o sposobie/formacie przekazywania treści prac dyplomowych. Jest również kwestia prawna i polityczna, czy uczelnia może/chce przekazywać treści prac dyplomowych.
- Brakuje interpretacji pola „kraj pochodzenia”.
- Dla sporej liczby pól brak jest określenia odpowiednio wcześniej dopuszczalnych wartości słownikowych - takie słowniki ogłaszane są (lub zmieniane) na krótko przed ostateczną datą importu, co nie pozwala na zebranie w tak krótkim czasie danych zgodnych ze słownikiem, według którego będą walidowane.
- W przypadku danych, które trzeba uzupełniać na bieżąco (pracownicze), w przypadku licznej kadry, brak webserwisów wymusza podwójną pracę na dwóch systemach (wewnętrznym, własnym uczelni oraz zewnętrznym, POL-on)

- Operacje na danych znajdujących się w systemie POL-on, które można wyliczyć (archiwizacja i usuwanie), powinny się odbywać automatycznie bez udziału pracownika uczelni - niepotrzebne zaangażowanie osób po stronie uczelni.